

допоможе створити нові туристичні маршрути. Перша частина видання присвячена православ'ю, друга – протестантським об'єднанням, третя – різноманітним конфесіям, які є малочисельними на Полтавщині. Область має низку православних сакральних об'єктів, що є унікальними історичними, культурними шедеврами, на які автори видання звертають увагу читачів. Атлас також містить інформацію про розміщення культових пам'яток протестантської Полтавщини.

Збереження, популяризація унікальних пам'яток культури та історії – це основна мета діяльності музейної галузі регіону. Критеріями успішності музею є поповнення фондів унікальними експонатами та створення нових цікавих проєктів. Музеї, зберігаючи пам'ятки культури, залучають відвідувачів до надбань національної культурної спадщини.

Одним з найважливіших завдань збереження культурної спадщини Полтавщини є моніторинг стану культурних пам'яток, їхня реставрація, бо через брак коштів значна їх частина перебуває в неналежному стані. Потребує уваги і нематеріальна культурна спадщина, необхідно продовжити роботи з просування її елементів до Репрезентаційного списку нематеріальної спадщини ЮНЕСКО, а також проводити роботу з молоддю, щоб передати наступним поколінням унікальні вміння народних майстрів.

Список використаних джерел :

1. Культура і туризм на Полтавщині : підсумки-2021 та перспективи поточного року. URL : <https://poltava-rda.gov.ua/news/1644306088/>
2. Програма збереження, вивчення та популяризації Більського городища на 2018–2022 роки. URL : https://www.adm-pl.gov.ua/sites/default/files/poiasniuvalna_zapyska_bilsk.pdf
3. Решетилівська вишивка очікує визнання ЮНЕСКО в 2022-му році. URL : <https://central-ua.tv/news/47037/>

Кашина Анна

*студентка Полтавського національного педагогічного
університету імені В. Г. Короленка
(науковий керівник – доцентка В. Дмитренко)
(м. Полтава)*

ПОСТМОДЕРНІСТСЬКІ ТЕНДЕНЦІЇ У СУЧАСНОМУ УКРАЇНСЬКОМУ ЖИВОПИСІ

Виникнення школи українського постмодернізму в живописі пов'язують із Манежною виставкою 1988 р. (іноді її називають «українська хвиля», «український трансавангард»).

Творчість сучасних українських художників надзвичайно різноманітна. Тут зустрічаються неоромантизм і психоделіка, експресіонізм і неоархаїка, можна зустріти елементи соц-арту і реалізму.

Так, в роботі трансавангардного одеського художника О. Ройтбурда «Руссо в первісному блаженстві» (2016) з серії «Галантна доба Просвітництва» яскраво проявляється реактивація класичного художнього стилю живопису XVIII ст., сучасна інтерпретація портретного жанру та символіки того періоду.

Імітуючи живописну стилістику, художник одночасно досліджує її та іронізує, але не висміює здобутки минулого. Саме суперечливість, двозначність, декоративну надмірність, оману естетичних очікувань глядача митці постмодернізму вважають крайнощами й виправдовують іронією.

Конкурентна демократія та узгодження інтересів різних груп на основі суспільного договору, ринкова економіка з масовим споживанням, нові джерела соціальної нерівності, індивідуалізації та плюралізації, характерні для епохи постмодерну, відображені також у творчості сучасних художників.

На тлі лібералізації та демократизації суспільства зростає роль індивідуалізму, внаслідок чого визначальним стає досвід кожного окремого митця. Тема втрати індивідуальності та масовізації суспільства – головна тема циклу «Автентифікація» (2006) художника В. Сидоренка. Загалом теми, які охоплює митець, контекстуальні та універсальні, вони дають ключ до розуміння глобальних процесів.

Технічний розвиток істотно впливає не тільки на формування нових засобів і технік, але й призводить до неможливості існування живопису в попередніх класичних формах через необмежений потенціал серійного відтворення і тиражування.

Таким чином, живописні практики починають виходити за межі традиційних технік і впроваджувати в творчий процес мультимедійні та комп'ютерні засоби та технології. Так, пошук нових образів і засобів їх вираження представлено у творчості Степана Рябченко, що створює великоформатні цифрові принти, такі як «Спокуса святого Антонія» (2010), «Вхід у вихід» (2020).

Живопис з медіа-артом поєднано у проєкті В. Сидоренка «Жорна» (2003), що уособлює невблаганний плин часу. Цей масштабний проєкт складався з картин (2x5м), двох інсталяцій та відео. Роботу було представлено на 50-му Венеційському бієнале на двох поверхах Palazzo Giustinian Lolin.

Можна стверджувати, що особливості сучасного живопису полягають у причинах виникнення певного світогляду – розчарування в ідеалах модернізму, крах метанаративів і великих проєктів. Пошук альтернативи класичним технікам живопису проявляється у виявленні нових образів, засобів і матеріалів виразності, доведення об'єкта до дематеріалізації.

Сучасні художники тяжіють до поєднання полотна з такими формами, як інсталяція, акціонізм, перформанс та хепенінг. Це явище знайшло відображення у виставці А. Сагайдаковського «Декорації. Ласкаво просимо!» (Мистецький Арсенал, 18.09.2020 – 24.01.2021), де у форматі тотальної інсталяції, що є невід’ємним проєктом художника, експонуються різноманітні роботи, в тому числі й живописні.

Усе це доповнює квазіфункціональний декор, звуки, запахи, інтерактивні дії, гра масштабів і фактур. Основна концепція цієї роботи – життя, тому жити потрібно сьогодні і зараз. Таким чином, митець підкреслює ігрову та спонтанну природу мистецтва, яке приємне саме по собі та незалежно від конкретної мети, це вид спорту.

Можна сказати, що в зображувальній сфері відбувається перехід від об’єкта до процесу. Звідси випливають невизначеність і деконструкція, фрагментарність, цитатність, поверховість, текстовість, відмова від мімесису та образотворчого начала, гри та іронії, що утворює плюралістичний універсум, стильовий синкретизм і усунення ізоляції масової культури від елітарної, автор від глядача.

Крім того, слід зазначити, що існує тенденція до того, що мистецтво залежить від словесних пояснень у формі теоретичного дискурсу, що ускладнює розуміння широкого загалу. Це явище має особливе значення для концептуалізму, де основою будь-якого твору є його зміст, ідея, а не фізичне вираження.

Художники ХХ століття – від В. Кандинського і П. Мондріана до концептуалістів і постмодерністів – зазначали, що форма сама по собі їх мало цікавить, головне – виразити нові ідеї та почуття, візуалізувати те, що тільки зароджується, часом ледве пролітає за горизонт добробуту сучасної людини.

Отже, сучасне український живопис тяжіє до західноєвропейської традиції, його призначення та аспекти розвитку загалом характерні для світових мистецьких явищ, незважаючи на нелінійний шлях розвитку, зумовлений особливостями історичного минулого українського народу.

Сучасний живопис через стилістичний синкретизм і ідею плюралістичного світобудови, відображену в творчості художників ХХІ століття, сприяє возз’єднанню культури минулого з сучасністю. Велике значення має інтерпретація творчої спадщини.

Список використаних джерел :

1. Голуб О. Свято непокори та будні андеграунду. Київ : Видавничий Дім «Антиквар», 2017. 272 с.

2. Касьяненко К. М., Янковська Л. Є., Сапко С. Є. Особливості українського живопису у постмодерністському вимірі. *Art and Design*. 2021. № 3. С.73–81.

3. Ложкіна А. Перманентна революція. Мистецтво України ХХ – початку ХХІ століття. Київ : ArtHuss, 2019. 544 с.

Кісь Алла

*аспірантка Полтавського національного
педагогічного університету імені В.Г.Короленка
(м. Полтава)*

ВИШИВКА ЯК ЗАСІБ ПРИЛУЧЕННЯ МОЛОДІ ДО УКРАЇНСЬКИХ НАРОДНИХ ТРАДИЦІЙ

Питання прилучення молоді до здобутків української культури продовжує бути актуальним, особливо в умовах сьогодення, оскільки вирішуються завдання успадкування духовних і матеріальних надбань українського народу, розвитку духовності, моральної, художньо-естетичної, трудової культури, сприяє національно-свідомої особистості з високими моральними якостями.

Проблемі введення національного компоненту в систему освіти та підвищення ефективності навчально-виховного процесу присвячені дисертаційні дослідження Г. Кловак, Ю. Коломийця, О. Красовської, Т. Мацейків, Г. Майбороди, О. Малецької, В. Мусієнка, С. Павх, Л. Паламарчук. Не залишили поза увагою проблему використання традицій та звичаїв українського народу у виховання молоді видатні українські народознавці В. Гнатюк, О. Ковальчук, Ф. Колеса, М. Кравець, О. Кувеньова, В. Скуратівський, В. Супруненко та ін. Заслужують на увагу методичні праці з питань національного виховання шкільної молоді засобами українського народознавства (Т. Демянюк, О. Король, Р. Сеульський).

Метою статті є аналіз особливостей навчання молоді українській народній вишивці та можливостей її прилучення до надбань національної культури.

Національна культура впродовж багатьох століть творилася в народному середовищі, передавалася від покоління до покоління. У ній відбито історичне буття народу, спосіб його життя, діяльність, характер, психологія. Основними складниками національної культури є рідна мова, усна народна творчість, етнопедагогіка, релігія та вірування, мораль, побутові звичаї, святкові та інші обряди, природознавство рідного краю, його історія, народна медицина, народна архітектура, досвід традиційних трудових занять та народні промисли, народне мистецтво, національний одяг, українська кухня [3; 5–7].

Говорячи про вишивку як важливу складову народного мистецтва, можна констатувати той факт, що вона займала чільне місце у житті українського